

سخن سردی

پرچم، نماد قدمت و اصالت

برخی از نشانه‌ها دارای معنی و مفهوم خاصی هستند. پرچم برای همهٔ افراد در هر جای دنیا نمادی از یک گروه یا سازمان است که هدف‌های مشترک دارند. پرچم نشانهٔ اتحاد و تمایز است و معنی‌های زیادی را یادآور می‌شود. از پرچم برای نشان دادن اندیشه‌ها و باورها می‌توان استفاده کرد.

پرچم در بسیاری از مواقع نقش سیاسی و در بسیاری از رویدادهای تاریخی و اجتماعی نقشی پررنگ داشته است.

پیشینهٔ استفاده از پرچم بین قبایل، چه در جنگ و چه در صلح، به روزگار باستان بازمی‌گردد. آن گونه که از منابع تاریخی برمی‌آید، تمدن‌های گوناگون شرق و غرب از آن بهره می‌جست‌اند؛ هر چند به‌طور دقیق مشخص نیست که نخستین بار استفاده از آن توسط چه کسانی و در چه زمانی بوده است. به دلیل اینکه پرچم نماد هم‌بستگی لشکر است، یکی از هدف‌های دشمن همواره این است که پرچم‌دار را از بین ببرد و پرچم را به زمین اندازد تا روحیهٔ جنگی لشکر مقابل تضعیف شود. در بسیاری از جنگ‌ها یکی از منصب‌های مهم «پرچم‌داری» بوده است.

پرچم ایران، از دورهٔ ناصرالدین شاه قاجار سه رنگ، یعنی رنگ‌های سبز، سفید و سرخ بوده است که تا امروز نیز این سه رنگ حفظ شده‌اند. در آغاز رنگ زمینهٔ پرچم ایران معین نبود و نمادها بر پرده‌های سفیدرنگ نگاشته می‌شدند و لبه‌های سبز یا سرخ یا ترکیبی از این دو رنگ گرد پردهٔ سفید قرار می‌گرفت. رنگ سبز نشان اسلام، رنگ سفید نشان صلح و رنگ سرخ نشان رشادت و دلاوری تفسیر می‌شد.

ابتدا نماد خورشید در صورت فلکی اسد (شیر) در منطقه البروج، از قرن هفتم هجری نقشی نمادین و رایج شد. این نشان از اختربینی وارد فرهنگ عام، نشان‌ها و نقش‌های هنری شد و از آنجا به تدریج و در حدود قرن نهم هجری قمری، معادل قرن پانزدهم میلادی، به نقش‌های پرچم‌ها وارد شد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی، در ۱۰ اسفند ۱۳۵۷، امام خمینی (ره) خواستار برچیده شدن این نشان شدند و دولت فراخوانی عمومی برای طراحی پرچم جمهوری اسلامی برگزار کرد. در نهایت شورای انقلاب اسلامی پرچم کنونی جمهوری اسلامی ایران را در ۱۵ تیر ۱۳۵۹ تصویب کرد. پرچم کشور عزیزمان ایران پرچمی سه‌رنگ است که سه نوار هم‌اندازهٔ افقی سبز، سفید و سرخ دارد. همچنین ۲۲ «الله اکبر» به رنگ سفید و به نشانهٔ پیروزی انقلاب اسلامی در روز ۲۲ بهمن، در حاشیهٔ پایین رنگ سبز و حاشیهٔ بالای رنگ سرخ جای گرفته‌اند. نشان «الله» سرخ رنگ که در مرکز پرچم درج می‌شود، عبارت لا اله الا الله است.

در سال ۱۳۱۶ هجری شمسی، یعنی نزدیک به ۱۰۰ سال پیش، قانون خاصی تصویب شد که تمام مردم را موظف به ادای احترام به پرچم رسمی کشور می‌کرد. مثلاً اگر فردی به هشت قدمی پرچم می‌رسید، باید با احترام حرکت می‌کرد و سپس به صورت صاف می‌ایستاد و با برداشتن کلاه، به پرچم ادای احترام می‌کرد. افرادی هم که لباس رسمی نظامی به تن داشتند، باید سلام نظامی می‌دادند. یا اگر پرچم از مقابل فرد نشست‌های حرکت داده می‌شد، آن فرد باید به احترام پرچم می‌ایستاد.

پرچم ما نمادی از آرمان‌ها، انگیزه‌ها و اندیشه‌های سیاسی و مذهبی ملت ما و تداعی‌کنندهٔ نام کشور و فرهنگ ماست. برای همین هم وقتی در مسابقه‌های جام جهانی ۲۰۲۲، وبگاه تیم ملی آمریکا کلمهٔ «الله» را از پرچم ایران حذف کرد، با خشم مردم و شکایت‌نامهٔ رسمی فدراسیون فوتبال ایران به فیفا مواجه شد؛ چون پرچم نماد مشترک ما ایرانیان و عامل پیوند افراد جامعهٔ ماست.

منابع

صحیفهٔ امام (ره)، ج ۶، ص ۲۷۵

خبرگزاری دانشجویان ایران ایسنا